

Gimbernat, 2016 (*) 65, 161-166

NÒMINA DE SANITARIS DEL PARTIT MÈDIC DE *BANYOLES* L'ANY 1832

XIFRÓ COLLSAMATA, Marc, GALLEGOS PANIELLO, Àngels;
CORBELLA CORBELLA, Jacint

Arxiu Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya

Resum: Recollida de dades sobre els sanitaris (metges i cirurgians) que exerceixen en el partit mèdic de Banyoles, a partir dels qüestionaris existents a l'Arxiu de la Reial Acadèmia de Medicina de Barcelona. El subdelegat del partit és Francesc Castañer. El llistat es recull els anys 1831 i 1832. El partit de Banyoles està documentat durant pocs anys. Els metges i cirurgians estan referits de manera ordenada segons el poble on exerceixen, que són: Banyoles, 5; Cornellà, 2; Mieres, 2; Santa Pau, 1; sant Feliu de Pallarols, 2; Sant Esteve de Bas, 3. – Tres d'ells provenen de la universitat d'Osca, a finals del segle XVIII, el més antic de l'any 1791 i un altre de Cervera. També s'informa que les "parteres" no han presentat cap títol, probablement perquè no el tenen.

Paraules clau: Metges Banyoles segle XIX – Mieres – Santa Pau – Sant Feliu de Pallarols – Sant Esteve de Bas – Universitat d'Osca – Universitat de Cervera

INTRODUCCIÓ

La subdelegació mèdica del partit de Bayoles va tenir una existència breu en el quart decenni del segle XIX, la dècada del 1830. Hi ha referències a quinze metges o cirurgians, i el subdelegat és el doctor Francesc Castañer.

El detall el trobem en un document de l'Arxiu Històric de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya (AHRAMC, 1832, lligall 10, núm. 13). Es transcriu seguint el mateix ordre del document, atès que ja estan diferenciats segons la vila o poble on exerceixen.

Inici: "El D.D. Francisco Castañer, Médico subdelegado de la villa de Bañolas y su Partido, da parte â a.S. como los senyores facultativos que han presentado sus respectivos títulos son":

Fem notar que en el manuscrit apareix com a signe ortogràfic l'accent circumflex en dues circumstàncies: 1) Ben clarament sobre de la lletra "n", quan correspon a "ñ". És el cas del cognom Castañer del subdelegat i també de la vila de "Bañolas", el cap del partit mèdic.

2) En el cas de la lletra "a", quan apareix com a paraula sola, com a preposició: "â ". Va en comptes d'un accent que es va mantenir molts anys.

Residents a Banyoles:

Dn. Francesc Castañer, llicenciat en medicina a la universitat d'Osca (Huesca) als 15 d'abril de 1794, i revalidat el 12 de novembre de 1795.

D. Domingo Prat, que fou graduat de doctor en medicina a la universitat d'Osca, el dia 5 de juliol de 1796.

D. Domingo Turà, va rebre el grau de llicenciat en medicina el dia 20 de maig de 1821 i el dia 27 del mateix mes va rebre el grau de doctor a la universitat de Cervera.

D. Bertomeu Bell-lloch, va rebre el grau de Dr. en cirurgia a 3 d'octubre de 1831.

D. Josep Moy à la Junta de Vic (Vich) va rebre el grau de llicenciat en cirurgia el 10 de juny de 1814.

Residents a Cornellà:

D. Hipòlit Martí, fou graduat de Dr. en Medicina a la Universitat d'Osca el 3 de maig de 1817.

D. Joan Massot, llicenciat en cirurgia a 15 de febrer de 1830.

Residents a Mieras.

D. Miquel Vilanova, fou graduat de Dr. en Medicina el 13 de setembre de 1831.

D. Joan Renart fou graduat de Dr. en Medicina a la universitat de Cervera el 15 de juny de 1803.

Residents a Santa Pau

D. Lluís Culubrans (o Culubrano) fou graduat de Romancista als 12 de gener de 1818.

Residents a Sant Feliu de Pallarols

D. Miquel Mir fou graduat de Cirurgia Romancista als 10 de març de 1818.

D. Benet Mir fou graduat de Cirurgia Romancista als 17 de novembre de 1797

Residents a Sans Esteve de Bas.

D. Fèlix Carrera, fou graduat de Dr. en Medicina a la universitat d'Osca a 17 d'abril de 1791.

D. Francesc Capdevila, llicenciat en Medicina i Cirurgia a 20 de novembre de 1828.

D. Joan Viñals, graduat en cirurgia als 10 de març de 1828.

Les Parteres no han presentat cap títol, i segons penso cap d'elles el té.

Aquí li trameto el títol del Dr. Tomàs Martí, que ha mort a Cornellà.

El Dr. de Santa Pau, del qual ignoro el nom i cognoms, també difunt, no s'ha trobat cap títol.

“Dios g^{de} a V.S. m^s a^s”

Banyoles 14 de febrer de 1832. Fran^{co} Castañer.

Comentaris. Cal notar que en la distribució de 1840, no apareix el partit de Banyoles, i en el de Besalú, el més proper, no hi ha cap dels metges o cirurgians esmentats.

També pot sorprendre, en comparació amb els titulars d'altres partits, una proporció elevada de doctors per la universitat d'Osca, i que quatre dels inscrits tenen el títol conferit el segle anterior, abans de l'any 1800, el més antic de 1791. També es pot observar alguna petita diferència.

DADES DELS SANITARIS EXERCINT AL PARTIT MÈDIC DE BANYOLES L'ANY 1832.

Nom	titulació	revalidat	exerceix a:
Francesc Castañer	Osca, 1794	12.11.1795	Banyoles
Domingo Prat	Osca, 1796		Banyoles
Domingo Turà	Cervera, 1821	Dr. 1821	Banyoles
Bartolomé Bell-lloch	RCCB, 1831	Dr. Cirurgia, 1831	Banyoles
Josep Moy	Llic. Cirurgia, Vic, 1814		Banyoles
Hipòlit Martí	Dr. Med. Osca, 1817		Cornellà de Terri
Joan Massot	Llic. Cir, RCCB, 1830		Cornellà de Terri
Miquel Vilanova	Dr. Med. , 1831		Mieras
Joan Renart	Dr. Med. Cervera, 1803		Mieras
Lluís Culubrano	Cir. Romancista, 1818		Mieras
Miquel Mir	Cir. Romancista, 1818		St.Feliu Pallarols
Benet Mir	Cir. Romancista, 1797		St.Feliu Pallarols
Fèlix Carrera	Dr. Medicina, Osca, 1791		Sant Esteve de Bas
Francesc Capdevila	grad. Med. Cir. 1828		Sant Esteve de Bas
Joan Viñals	grad. Cirurgia, 1828		Sant Esteve Bas

(parteres. No han presentat cap títol)

Tomàs Martí es presenta el títol. Va morir a Cornellà

xx xx de Santa Pau, va morir però no es pot presentar el títol perquè no es troba.

Banyoles, 14 de febrero de 1832. Francesc Castañer, subdelegat

Orfas.	D. ⁿ Miguel Vilanova realidado en medicina en el Colegio de Barcelona a 13 de Setiembre de 1838. Registrado al folio 148.
Horta	D. ⁿ Luis Colubran Cirujano Romancista aprobado a los 12 Enero de 1818. en el M. ^o Colegio de Barcelona. Tiene su título.
	D. ⁿ Felipe Carrera Doctor en medicina en la Universidad de Buesca. Tiene su Diploma expedido en 12 Abril de 1798.
San Estevan de Bas.	D. ⁿ Francisco Papdevila Licenciado en medicina y Cirujia en el M. ^o Colegio de Barcelona a 20 gbra de 1828. No ha dado noticia del registro ni folio. D. ⁿ Juan Vinals Cirujano Romancista con el título expedido ento Marzo 1828. sin tacer registro ni folio.
San Felip de Pallarols	D. ⁿ Miguel Iñier Cirujano Romancista con el título expedido ento Marzo de 1818 en el M. ^o Colegio de Barcelona

	<p>su correspondiente título.</p> <p>D.^o Jose Thoy Linigano aprobado en Uchi el 14 Mayo de 1814 por los Dres N. Eorner. y D. Juan Ribot como consta de su despacho.</p> <p>D. Benito Jeth Linigano Romanista aprobado en 12 Abril de 1833. No tiene título. y fué examinado en el Colegio de Barcelona.</p>
Facultativos de Cornellá	<p>D. Apolito Martí graduado de Doctor en Medicina en la Universidad de Huesca a los 31 Mayo de 1837. De cuya fecha tiene expedido el Diploma sin registros ni folios.</p> <p>D.^o Juan Masot licenciado en Lengua Medica a los 15 febrero de 1830. en el R.^o Colegio de Barcelona. No ha noticiado el registro ni folios.</p>
de Nieras.	<p>D. Juan Ramart Doctor en Medicina en la Universidad de Jussu Gervera a los 15 Junio de 1803. Tiene su Diploma expedido sin registros ni folios.</p>

